

Slovenski dom

Štev. 70

V Ljubljani, v ponedeljek, 29. marca 1943-XXI

Leto VIII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeje
izdava Unione Pubblicità Italiana & A. Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva & Ljubljana
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva & Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana & A. Milano.

Aspri combattimenti sul fronte tunisino

Tre piroscafi affondati al largo delle coste algerine. Il bombardamento dei depositi di petrolio in Tripoli di Siria

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Sul fronte tunisino dove il nemico ha impegnato nuove ingenti forze continuano aspri combattimenti, saldamente sostenuti dalle truppe dell'Asse. Tre aerei sono stati abbattuti dai cacciatori germanici.

Al largo delle coste algerine formazioni di aereo-siluranti, comandate dal Capitano Mancini Urbano da Cesena e dai Tenenti Mura Battista da Cagliari e Bertuzzi Imerio da Rimini, attaccavano nella mattina di ieri un grosso convoglio nemico. Nonostante la violenta reazione nemica, tre piroscafi di 15.000, 10.000 e 7.000 tonnellate, venivano affondati, un altro si incendiava.

Nella stessa giornata velivoli tedeschi agivano contro un convoglio avversario nel Mediterraneo occidentale e colpivano con siluri quattro piroscafi di medio tonnellaggio, uno dei quali colava a picco.

Nostri velivoli hanno bombardato i depositi di petrolio in Tripoli di Siria.

Nelle operazioni degli ultimi giorni cinque nostri apparecchi sono mancanti.

Aeroplani nemici hanno spezzato o mitragliato la località di Pozzallo (Ragusa).

Un bimotore britannico precipitava nei pressi di Sciacca: l'equipaggio di sei persone è stato fatto prigioniero. Altri sei aviatori costituiscono il personale di un aereo britannico precipitato in mare, venivano catturati a sud di Capri.

Hudi boji na tunizijskem bojišču

Trije parniki potopljene pred alžirsko obalo. — Bombardiranje petrolejskih skladišč v sirske Tripolisu

Na tunizijskem bojišču, kjer je nasprotnik postal v boj nove, ogromne sile, se nadaljuje hude bitke, ki jih osni oddelki trdno prestajajo.

Nemški lovci so sestrelili tri letala.

Pred alžirsko obalo so oddelki torpednih letal pod poveljstvom stotnika Mancini Urbana iz Cesene ter poročnikov Mura Battista iz Cagliari in Bertuzzi Imerio iz Rimini včeraj zjutraj napadli velik nasprotnikov konvoj. Navzile silovitemu nasprotnikovemu streljanju so bili trije parniki, eden za 15.000, drugi za 10.000, tretji za 7000 ton potopljene, neki drugi parnik pa se je vnel.

Isti dan so nemška letala napadla zoper nasprotnikov konvoj na zahodnem delu Sredozemskega morja ter so s torpedi zadela štiri parnike srednje mere, od katerih se je eden potopil.

Naša letala so bombardirala petrolejska skladišča v Tripolisu (Sirija).

Z nastopov zadnjih dni pogrešamo pet naših letal.

Nasprotnikova letala so z zažigalnimi bombami obmetavala ter s strojnimi obstreljevala Pozzallo (Ragusa).

Eno angleško dvomotorno letalo je tresčilo na tla blizu Sciacca. Posadka šestih mož je bila zajeta. Drugih šest letalec, ki so sestavljali posadko nekega angleškega letala, ki je tresčilo v morje, so zajeli južno od Caprija.

Dnevna zapoved podtajnika za letalstvo

Rim, 28. marca, s. Uradni list letalskega ministrstva objavlja:

Častniki, podčastniki, letalci!

Dvajset let je minilo, odkar je Duce mimo vseh ovir in vseh dvomov s svojim »sredom«, prežet od letalskega navdušenja in zaupanja v ljudi, ki so se borili in trpeli za bodočnost italijanskih kril, postavil z ustanovitvijo kr. letalstva tretji stebel v temeljni stavbi državnih oboroženih sil.

Od onega dneva smo prehodili zelo hudo pot in mnogo slave zaradi letalcev je zapisane v letopisih tega orožja, ki zbira pod seboj nepremagane zastave in cvet prostovoljstva v Italiji.

V potrjevanju nevenljive volje fašizma, da pred svetom dokaže vrednost najbolj izbranih vrlin našega rodu, je kr. letalstvo v 20 letih obstoja v nepretrgani skrbi za izpolnitev in z nikoli ugaslim ognjem množilo svoje duhovne in stvarne sile, da bi v še svetlejši luči živela

Duce ob dvajsetletnici italijanskega letalstva

Ogled najnovejših letal in letalskega orožja — Nagovor posadkam na nekem letališču

Rim, 29. marca, s. Dvajsetletnico ustanovitve italijanskega letalstva so proslavili slovesno na letališčih in pri letalskih družbah. Za to priliko so v Rimu razobesili državno zastavo na kapitol-skem stolpu, mestno zastavo pa na poslopju senata. Pred Beneško palačo je prevzelo stražo kr. letalstvo. Duce je sklenil z osebno navzočnostjo med letalci na nekem letališču še prav posebno povzdigniti slovesnost v spomin ustanovitve letalstva, ustanovitve, ki jo je hotel sam.

V spremstvu načelnika glavnega generalnega štaba, načelnikov glavnega štaba suhozemske vojske, mornarice, letalstva in fašistične milice, podnačelnika glavnega generalnega štaba, državnega podtajnika v vojnem ministrstvu in poveljnika kr. karabinjerjev so Duceja ob vhodu na letališče sprejeli podnačelnik glavnega štaba letalstva, general letalske eskadre, divizije in brigade. Po običajnem s trombo in po glasnem pozdravu razvrščenih oddelkov letalstva si je Duce najprej ogledal častno stražo, medtem ko so na letališču izobesili njegovo zastavo. Nato se je Duce, ki je bil oblečen v uniformo prvega maršala imperija, hitro podal na letališče samo. Tu je začel pregledovati oddelke, sestavljene iz bataljonov v zastopstvu kr. letalske akademije, letnikov gojenec pomožnih častnikov, letalskih tovarišev ter oddelkov tistih, ki se pripravljajo na letalski poklic. Poveljnik oddelka formacije mu je poročal o stanju sil, in medtem ko je letalska godba za-

igrala »Kraljevsko koračnico« in »Giovinezza«, se je razlegel gromek pozdrav Kralju in Duceju. Ko se je poklonil vojni zastavi, ki so jo zaradi okoliščin prenesli na tisto letalsko oporišče, je Duce obšel in pregledal oddelke. V dolgi vrsti so stala letala ene od skupin torpednih letal nove izdelave, pripravljena za polet.

Duce, ki sta mu tajnik za letalstvo in poveljnik te skupine podala številne razlage, si je hotel ogledati vsako najmanjšo podrobnost mogočnega vrste letal. Posadke vseh letal so stale na tleh ob velikanskih krilih. Duce se je povzpел v notranjost letala, kjer mu je strokovnjak razlagal razne naprave in orožje, pri drugem vojnem stroju pa si je pozorno ogledoval priprave za melanje torpedov. Ko je stopal od oddelka do oddelka, je glasno pozdravljal letalce.

Potem je obšel in si podrobno ogledal še druge vrste letal, ki so bila vsa najnovejšega izdelka, bodisi da so bila to lovka, napadalna letala ali pa letala — križarke. Duce je hotel, naj pri teh letalih preskusijo orožje, ki je tudi najnovejšega izdelka. Letalci so pozdravili Duceja s svojih poveljniških mest in so nato začeli uporabljati orožje.

Duce je potem sprejel poročila o posadkah in letalskih oddelkih. Povzpел se je nato na oder pred razvrščenimi letalci ter imel nanje kratek in klen nagovor. Bataljoni in posadke so nato zapele Giovinezza. Potem so Duceju znova izka-

zali vojaške časti, nakar je pred odhodom z letališča zapovedal vaje z novimi vrstami letal. Ko je prišel do opazovalnice ob robu letališča, so se razne skupine letal že dvignile. Vaje so bile dolgotrajne in dovršene. Celo vrsto najpogumnejših poskusnih poletov z novimi stroji in novo orožje, ki je plod zadnjih letalskih skušenj, je pokazalo bojne možnosti ogromnega pomena.

Ob koncu letalskih vaj je Duce izrekel državemu tajniku za letalstvo zadovoljstvo, takoj nato pa je zapustil letališče. Pozneje je v nekem kraju v Srednji Italiji sprejel poročila poveljnikov eskadril, divizij in brigad kr. letalstva.

Million mladih Nemcev nastopa obvezno delovno službo

Berlin, 29. marca, s. Nad milijon nemških mladencev in mladenk je včeraj začelo obvezno delovno službo in je v tem pomembnem trenutku življenja dalo slovesno prilogo zvestobe Hitlerju. Te vrste prireditve so bile zelo slovesne po vseh krajih, največje pa so bile v Berlinu, kjer je voditelj nemške mladine Axmann pred velikansko množico mladine imel poseben govor. Poudarjal je visoko moralno vrednost dela, nato je pa prikazal temeljno razliko, ki v tem pogledu loči mlade evropske narode od nasprotnika, kajti ti narodi se bore danes za popolno priznanje vrednosti dela, ki pa v nasprotnih državah ne uživa takega ugleda. Axmann je govor končal vzbudljajočo mladino, naj začne danes obvezno delovno službo in vse svoje sile posveti izpolnitvi svoje dolžnosti, tako da bo vsakdo v skladu s svojo odgovornostjo storil vse in tako pripomogel k neizogibni zmagi v sedanjih vojni.

»Uradno poročilo o nasprotnikovih bedastostih«

Rim, 29. marca, s. Današnje »uradno poročilo o nasprotnikovih bedastostih« pravi: »Daily Sketch« piše v domačih poročilih: »Mussolini gleda tudi v bodočnost«. Prva polovica njegovih spominov pod naslovom »Mussolini je bil izročena neki švicarski založbi, druga polovica, ki obsega dobo vojne, bo izšla po sedanjih vojni. Gre za kupčijo, ki bo vrgla velike denarje. Četrtna tega denarja je že naložena v neki bernski banki. Objava spominov pomeni za Mussolinija in njegovo družino zanesljivo naložbo, pa naj bo izid vojne tak ali tak. Donos od avtorskih pravic z vsega sveta bo ogromen. Založba se je obvezala prevesti delo v vse evropske jezike.

Draginja v Združenih državah

Lizbona, 27. marca, AS: Draginja v Združenih državah vedno bolj raste, kar je razvidno iz naslednjih števil: leta 1941 so volale življenjske potrebine za ameriško prebivalstvo 18 milijard in 68 milijonov dolarjev, leta 1942 pa 27 milijard in 747 milijonov dolarjev, kar pomeni, da se je življenje za polovico podražilo.

Vesti 29. marca

Osni vojak se bojujejo kakor tigri, piše angleški list »Daily Mail« in pravi, da je Rommel zbral v Tuniziji veliko vojakov in vojnih potrebščin ter da je popolnoma pripravljen na končni napad zaveznikov.

Poskusi voditelja angleških delavskih organizacij, da pridobi ameriško delavstvo za sodelovanje z ruskimi delavci, so spet spodleteli. Ameriška delavska organizacija odklanja vsako sodelovanje s sovjetskimi delavci, ker sovjetski delavci niso prosti.

Neka Poljakinja, ki je prispela iz Krasnodara v Varšavo, pripoveduje, da je vse kvevkaško prebivalstvo proti Sovjetom in njihovi vladi, ki se drži samo s pomočjo nasilja. Dejala je tudi, da je bilo Poljakom dano na izbiro, ali postati sovjetski državljani ali pa oditi v tujino.

General Pizzolato junaško padel v Tuniziji

Rim, 29. marca, s. Junaški vrsti generalov, ki so padli za domovino med sedanjo vojno, se je pridružil tudi divizijski general Cavino Pizzolato, ki je padel v zadnjih bojih v Tuniziji. General Pizzolato se je rodil v Sorsu 27. februarja 1884. L. 1926. je postal topniški podporočnik in se udeležil prejšnje svetovne vojne kot kapitan, major in nazadnje kot poveljnik baterije, kasneje pa kot poveljnik skupine poljskega topništva. — Izkazal se je kot izkušen strokovnjak in goreč vojak zlasti v dneh 28. in 29. junija 1916 na Monte Forno pri Villanova, 7. avgusta 1916 pri Sv. Mihaelu ter 15. junija 1918 pri Piavi. Zaslužil si je srebrno kolajno, eno bronasto in bil zaradi vojnih zaslug povišan v majorja. Po vojni je služil pri raznih topniških polkih do 1. 1923., ko je bil poslan v Tripolis v raznih vojaško-političnih poslanstvih in sodeloval pri nastopih za osvoboditev Gebel Tarhuna. Domov se je vrnil februarja 1926 in takoj dobil stopnjo polkovnika. Maja 1927 je bil poslan v Eritrejo, kjer je služboval v Agordat do avgusta 1929. Nato je bil premeščen v Cirenaiko kot poveljnik topništva. Ko se je 1933 vrnil v Italijo, je bil dodeljen konjeniško-topniškemu polku kot poveljnik. L. 1933. je bil povišan v polkovnika zavojo izrednih zaslug in postal poveljnik polka lažje topništva. Junija 1938 je bil imenovan za brigadnega generala. Postal je podpoveljnik motorizirane divizije »Trento«, nato podpoveljnik in poveljnik nagle divizije »Emanuele Filiberto«. Februarja 1941 je bil postavljen za poveljnika oklepne divizije »Centau-

roc, ki je nastopala na grško-albanskem bojišču. Ko je postal divizijski general, je prevzel poveljstvo nad divizijo, ki jo prenašajo z letali, »La Spezia«, in ga imel prav do dneva svoje slavne smrti.

Številke o junaških uspehih italijanskega letalstva

Rim, 29. marca, s. Častna knjiga hrabrosti letalstva v sedanjih vojni izkazuje naslednje številke:

Padlih 1696, ranjenih 1931, odlikovanih z zlato kolajno 85, od teh 4 živi, odlikovanih s srebrno kolajno 3132, z bronasto kolajno 4140, z vojnim križem 5509.

V Španiji je padlo 175 letalcev, ranjenih je bilo 192, z zlato kolajno je bilo odlikovanih 56, med temi 3 živeči, s srebrno kolajno 976, z bronasto kolajno 1178 in z vojnim križem 726.

V sedanjih vojni je bilo zavrženo sestreljenih ali uničenih na tleh 2300 sovražnikovih letal, verjetno sestreljenih ali uničenih na tleh 953 letal. Sovražnikovih bojnih ladij je bilo potopljenih 65, poškodovanih pa 211. Sovražnikovih trgovskih ladij je bilo potopljenih 136, poškodovanih pa tudi 136.

V Španski vojni je bilo izvedenih 36.420 vojnih poletov, torej 90 povprečno vsak dan. Sovražnikovih letal je bilo v Španski vojni zbitih 903, na tleh pa je bilo uničenih 40 letal.

Na vzhodu dan zatišja

Nemške čete zavzele mesto Sevsk — V Tuniziji divja obrambna bitka Vsi zavezniški poskusi zavrtni — Uspešen napad na ladijski sprevod pred alžirsko luko

Hitlerjev glavni stan, 29. marja. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Severozahodno od Kurska so oklepni grenadirji po večdnevni hudih bojih v naskoku zavzeli mesto Sevsk.

V vodah Ribiškega polotoka so dosegla nemška brza letala bombne zadetke na velikem sovjetskem tovornem parniku.

Na tunizijskem bojišču se nadaljuje obrambna bitka. Kljub veliki premoči nasprotnik niti včeraj ni mogel doseči nobenega odločilnega uspeha. Nemške in italijanske čete so zavrnile vse poskuse za prodor in vrgle v protisunko sprednje sovražne oklepne, ki so prodri, zopet nazaj.

Rim, 29. marca, s. Letalski general Max Ritter von Pohl, nemški letalski pribočnik pri nemškem poslanstvu v Rimu, je v spremstvu drugega letalskega pribočnika ponesel Duceju tole spomenico:

»Duce! Vaše slavno letalstvo danes lahko s ponosom gleda nazaj na 20 letnico svojega obstoja. Kot prvi državnik ste spoznali važnost močne letalske sile kot samostojno orožje ter vpregli navdušene in ustvarjalne sile vašega naroda za uresničitev te naloge. Pod vodstvom nepozabnega prijatelja letalskega maršala Itala Balba je bilo skovano orodje, ki je v viharjem poletu kmalu opravilo čudeže svetovnega letalstva: 55.000 km dolgo pot polkovnika

njena sveža izročila in bi svarilno utrjevala moč našega orožja.

Danes, po 20 letih nepretrganih dokazov drznosti in hrabrosti, katerih spomin zmerom zbujajo upravičen ponos in srečih naših vojakov in letalstva, in v poletu borb proti najmočnejšemu združenju, kar jih pozna zgodovina, slavijo letalske sile Italije, že preizkušene v treh vojnah, praznik svoje mladosti in svoje zvestobe.

Ponosno na žrtve svojih sinov okrepljeno s slavo in prežeto od neizčrpnega navdušenja visoko dviga kr. letalstvo v tem času ob zaključku drugega desetletja svojega obstoja praporoč svojih oddelkov in obnavlja prisrčno zvestobo, da bo zmerom bolj vredno največjih žrtve svojih junakov in zmagovite usode ljubljene domovine.

Častniki, podčastniki, letalci!

Pozdrav Kralju! Pozdrav Duceju!

FOUGIER.

Nov ustrahovalni angleški napad na Berlin ni dosegel svojega cilja

Berlin, 29. marca, s. Predsnočnim je nekaj britanskih letal vnoč izvedlo na Berlin ustrahovalen napad. Izbrali so si pozno večerno uro, ko mesec še ni vzhel, v upanju, da bodo na ta način lahko usli nastopu nemških nočnih lovcev. Se preden pa so začele padati bombe na Berlin, je prišlo poročilo, da je bilo sestreljenih pet nasprotnikovih bombnikov. Vsake četrte ure so s pristojnega vira poročali o novih letalskih zmagah, bodisi zavoljo nastopov nočnih lovcev, bodisi zaradi streljanja protiletalskega topništva. Prvemu valu na sprotnega letalstva se je posrečilo prebiti obrambni obroč okrog prestolnice na zahodni in južni strani in se mu je delno posrečilo prileteči nad mesto. Angleški piloti so se morali v vsej naglici

znebati bombnega tovora, da bi jo hitro pobrisali. Drugi val letal pa je bil v celoti razpršen in poginjal proti zahodu. Le majhnemu odstotku sovražnikovih letal, ki so bila poslana v napad na Berlin, se je posrečilo prebiti zaporni obroč in zmetati rušilne in zažigalne bombe na stanovanjski del mesta. Povzročili so škodo na stanovanjskih hišah. Prebivalstvo se je z gaski takoj vrglo na dušenje požarov in na reševanje ponesrečenec, zato ni treba obžalovati preveč škode ali žrtve. Med stavbami, ki so bile zadete, so tudi bolnišnice in spomeniki. Čeprav zdaj še ni mogoče podati točne slike o povzrojeni škodi, vendar se brez nadaljnega lahko reče, da tudi tokrat Britanci niso dosegli ciljev, katere so si zastavili.

Partizanske »osvobodilne akcije« v Ribniški dolini V bojih nad Kotom in Novo Štifo ter v Jelenovem žlebu so partizani doživeli hude izgube

Ribnica, 29. marca.

O uspešnih bojih vojaških enot in jurjevijske posadke s partizanskimi tolpami nad Kotom in Novo Štifo smo že poročali. Sedaj je prispelo naknadno poročilo o partizanskih izgubah v tej borbi. Poleg mrtvega partizana, ki so ga pripeljali v Ribnico, sta padla blizu Kola še dva druga partizana. Pri umiku skozi Ravni dol so partizani nesli s seboj 21 mrtvecev, vlekli pa tudi večje število ranjenecov.

Očividci pripovedujejo, da so partizani vlačili skozi Dane 33 mrtvecev, izvirno poročilo pa omenja tudi hude partizanske izgube v Jelenovem žlebu in v rakitniških gozdovih, kamor so se partizani morali umakniti. V bojih je padlo nad 200 partizanov.

Obe fantovski posadki v Dolenji vasi in v Jurjevici sta tako častno prestali svoj prvi ognjeni kres, njihove žrtve pa so fante še bolj vzgale za neizprosno borbo proti partizanskim kradelom, ki so prišli v dolino le, da ropajo in kradejo ter po strašnih nesrečah, ki so lani zadela Sodražico in Jurjevico, onesrečijo še druge ribniške vasi.

Partizansko »osvobojevanje« premoženja

Kot smo že poročali, so v noči od torka na sredo ob 9 partizani, ki so že od jutra v množicah taborili v rakitniških gozdovih, napadli dolenjsko posadko. Napadali so s starih strani, in sicer z najslabše zavarovane strani z metaleci min.

Med tem časom pa so druge skupine začele z osvoboditvijo po Prigorici.

Posadka v Dolenji vasi se je branila s streljanjem ter so partizani nato prisilili nekega voznika, da je moral odpeljati z bojišča en voz mrtvih. Imeli pa so po izpovedih očividcev in voznika tudi en voz ranjenecov. Fante so vztrajali dobri dve uri, ko jim je prišla pomoč do Prigorice.

Vdrli so v cerkev, odnesli kelih in cerkveno opremo

V noči od srede na četrtek so partizani spet napadli posadko dolenjsko fantovsko utrjeno hišo. Ker tu niso našli ničesar, so vdrli v župnišče in poropali vse, kar jim je bilo prišlo v roke. Uničili so vse nabožne podobe, na mesto, kjer je prej visela Kristusova slika, pa so narisali velik srp in kladivo. Pobrli so ves živež, odpeljali telico ter vse župnikovo in kaplanovo premoženje. Zažgali so tudi župni arhiv.

Druška skupina je vdrila v cerkev, pokradla sveče z oltarjev, odnesla zlat kelih in vso opremo za božji grob in majniški oltar. (Kocbek in Mikuz o tem gotovo ne bosta poročala).

Partizanom pobegli stražar Debeljak Lojze pripoveduje:

V noči od srede na četrtek je bila naša četa na položaju v Brežah. Stal sem na straži, kar pridejo od vseh strani partizani. V naglici sem sprožil puško ter videl enega, da se je prevrgel. Komaj sem v drugega utegnil vreči bombo, so me že imeli v rokah, ker jih je bilo preveč. Komandant me je hotel ustreliti, pa mu je drug partizan zabranil, češ: »fajš! imejmo živega!«. Tako so mi odvzeli orožje. Na naglo so okradli gostilničarja Lovšina, nato pa so se morali umakniti. Mene seveda niso pozabili vzeti s seboj. Druga skupina pa je medtem kradla pri posestniku Lesarju. Pohod na Breže sta vodila zloglasni Alič iz Podsten ter Tanko iz Jurjevice.

Iz Brež so me odpeljali v Dane, kjer je bil štab Tomšičeve brigade, katere poveljnik je istega dne med Danami in Ugarijem padel. Tu so mi odvzeli legitimacijo, propustnico ter znak s čepice. Nato sta me prevzela dva stražarja, ki sta me odvedla v Zadolje, kjer se je nahajal štab Čaukarjeve brigade. Tu so me zasliševali. Rekel pa sem sam pri sebi, da moram biti malo političen, da mi ne bo prezgodaj odletela glava. Vprašali so me, če hočem ostati pri njih ali bi šel rajši domov. Ker pa sem bil slišal, da takšne, ki želijo domov, takoj pobijejo, sem se odločil, da bom prestopil k njim, potem pa že kdaj skušal najti kakšno priliko za umik. Z mojo odločitvijo so bili vsaj navidezno zadovoljni ter so mi določili četo, v katero me uvrščajo.

V tem pa je prišel bombnik ter začel bombardirati. Ves štab se je umaknil v hrib Bukovec. Tam je bilo okrog 60 partizanov, ki so jih vojski napadli z noži. 5 jih je padlo pred mojimi očmi. Seveda so se vsi poskušali skrivati, meni pa tega niso dovolili ter sem bil stalno izpostavljen, da me zadenejo nasprotno — naše kroglice.

Ko je napad poenajst, so se spravili večerjati. Jedli so krompir in meso; bili pa so toliko tovariški, da meni niso ničesar ponudili.

Ob 1 po polnoči smo se morali dvigniti. Skuhali so zajtrk: meso in zelje. Mene so zopet iz-

pustili. Nato so izbrali dva stražarja, ki naj bi me spremljala nekam naprej na hrib, kjer so imeli za vsak primer postavljeno zasedo. S te zasede bi naj jaz nosil v Zadolje municijo. Mislim pa, da je bila to le pretežava, da bi me na poti likvidirali. En stražar pa ni bil nič kaj razpoložen ter naju je zapustil, rekši tovarišu, da bo že on zadoštolal. Zjutraj sem se najavil pri straži v Dolenji vasi...

Seveda so korajžnemu in srečnemu fantu od vseh strani čestitali. Na vprašanje, kakšni so kaj partizani, je odgovoril, da so kar lepo rejeni, komandanti namreč ostali pa suhi. Na poti je srečal 15 partizanov. Med partizani pa je spoznal tudi razne ribniške evetke kot terenca Mlečiča iz Gorenje vasi, Pogačnika, Tanko ter zloglasnega Fajdiga iz Sodražice. Iz pogovorov je zvedel, da je v Blatih nad Dolenjo vasjo taborila Gubčeva brigada.

Priprave za posvetitve brez- madežnemu Marijinemu Srcu

Posvetilne molitve za posvetitve Brezmadežnemu Marijinemu Srcu so izšle. Dobite jih lahko v zadostnem številu. Vsaka župnija naj sporoči, koliko jih želi. Ljubljanske župnije in organizacije naj same dvignejo te molitve v pisarni Pripravljalnega odbora. (100 izvodov 15 lir.)

Podobice s posvetilno molitvijo za otroke so izšle in se dobe v pisarni Pripravljalnega odbora. Pred škofijo št. 1. l. nad. Oskrbite si jih pravočasno. (100 izvodov 15 lir.)

Podobice, ki bodo služile namesto spovednih listov, so izšle in se dobe oz. naročajo v Ljudski knjigarni, Pred škofijo, Ljubljana.

Šmarnice bodo izšle že teden dni. Spisal jih je dr. Ivan Ahčin in bodo trajne vrednosti. Priporočamo jih ne samo prečitatim gospodom duhovnikom, ampak tudi laikom. Zupne urade prosimo, da zbirajo zanje naročila in da čimprej sporoče, koliko jih žele. (Vsebinska šmarnica se naslanja tudi na prikazovanja Matere božje v Fatimi.)

Trgovino z živili oddam v najem zaradi odstopovanja. Poizve se Bohoričeva ulica 28, trgovina.

Brezove metle dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29.

Ogrinu Ludviku — uradniku uprave naših listov v spomin!

Zvonovi se ne oglašajo čez vas in čez polje in ne naznanjajo ne velikim ne malim in sploh nikomur, da si umrl Ti, draga duša, naš Ludvik — ki si se rodil tam v pravljici Bohinjski dolini v kraljestvu zlatoroge, kjer bi ob Tvoji smrti ječali stebri v zvoniku sv. Miklavža, ko bi čuteča srca Tvojih bohinskih rojakov ne mogla drugače bolje izječati svojo bol kakor da Ti zapoje z zvonomi.

Nikdar več Te ne bodo videli Tvoji vrstniki tam v domačem kraju, ki si jim kljub svoji veliki in temeljiti izobrazbi, kljub svoji nadarjenosti, ki si jo kazal že v otroških letih, pomenil vedno vzor preproščine in skromnosti. — Nikdar nisi bil ohol, nikdar prevzet, s skrajno potrpežljivostjo si vpošteval vsakega in vsako njegovo zadevico, pa če je bila še tako enostavna, nikdar nisi pokazal prezira do nikogar.

Stokrat in stokrat si zavračal prijatelje, ki so cenili Tvoje sposobnosti in Tvoje znanje in Ti to povedali: »Ah, saj ni res, saj sem preneroden, najbolje bi se mi prileglo na kmetih ko delaš, ko uživaš sveži zrak, sonce, pa živiš sredi robatih, preproštih ljudi, ki ne poznajo hinavščine, ki jim je delo samo po sebi umiljiva stvar, veselje, vsakdanji kruh, ki jim daje življenje, ne pa tu, ko jih je toliko, ki jim je vsako delo že trpljenje.

Kolikokrat si tako in podobno govoril svojim stanovskim tovarišcem in tovarišem v upravi naših listov.

Vsako minuto si izpolnil z delom, hlastal si za delom — ponoči, ko te je trla bolezen in Ti skoraj popolnoma vzel sluh, nisi obupal ampak bral, študiral. Z globoko vero — katero si izpolnjeval in vedno odkrito izpovedoval — si odričeval v življenju vse težave, ki jih nisi težave nisi imenoval, ampak so se Ti zdele nekaj nujnega, da si v njih jeklenil svoj plemeniti značaj in poglobljal svojo vero!

Ko si poleg drugega dela začel prevajati iz francoščine, flamsčine, angleščine, nemščine in po treh mesecih študija italijanščine že vodil v tem jeziku korespondenco in začel prevajati tudi iz italijanščine literarna dela, se Ti je mnogokrat razjasnil obraz, čutil si uspehe svojega dela in v duši Ti je bilo lepo.

Ko si si že ustanovil družino, se je Tvojim prijateljem zdelo, da se Ti je zacelila največja rana ki je bila v Tebi vedno sveža ker nisi imel matere — tista rana, zaradi katere mora marsikaj ljubezni iščeti človek najhujše trpeti. Mati Ti je bila odvzeta že v detinski dobi, iskal si pa materinskega srca vse svoje življenje. Vsi smo čutili, kako si postal nov človek, ko Ti je

še mali Ludvik ožaril zakonsko srečo. Zla usoda pa je prežala, da Te preizkusi v najlepši sreči — z najhujšimi udarci. Odpovedati si se moral angelskim očem svojega tri mesece starega otroka, ki Ti je pomenil vso človeško lepoto, ob kateri si razkrival svojo radost in hvaležnost Vsemogočnemu. Nežni skrbni ljubeče zakonske družice si postal naenkrat nedosegljiv. Ko pa Ti je južno sonce lani 13. novembra bil edini posrednik, ki je s svojimi žarki objel Tvoj zadnji odsev življenja in izsušil poslednjo solzo, doma pa pozdravljal skrbno polno ženo in nedolžnega angela ter Tvoje prijatelje in znance, nihče ni slutil, da si se tako grenko tuje poslovil za vedno od nas vseh.

Vedi pa, dragi Ludvik, da Te nihče, kdor je bil s Teboj skupaj le kratak čas, pa naj si je bilo to v Tvoji otroški, fantovski in moški dobi ali le v zadnjem 34. letu Tvojega življenja, ne bo nikdar pozabil. Kdor je gledal prav, je mogel videti v Tebi le lepoto, ki jo oplemenituje globoka vera v Boga. Naše časopisno podjetje je imelo v svojem obstoju malo takih uslužbenecov, le-ti pa malo tako vzornih in plemenitih tovarišev.

Jože.

Kupujte najboljšo bolgarsko zgodovinsko povest
»LJUBEZEN KRALJICNE SOFIJE«

Vedenje naše mladine

Zares prevečkrat moramo poslušati in tudi brati pritožbe, kako neollikano se vede naša mladina, ki posebno na tramvaju ne kaže nobenega spoštovanja do starejših in tudi ne do onemoglih, starih ljudi.

Vsa naša šolska mladina se uči, kako zelo so stari Spartanci spoštovali stare ljudi in kako strogo so svoje otroke vzgajali k spoštovanju starosti. Tako pojmovanje in vzgojo poznamo pri vseh kulturnih narodih in je tudi v Ljubljani potrebna. Toda taka in podobna čustva je mogoče vcepiti samo v najzgodnejši mladosti, torej predvsem v družini, v otroškem vrstvu in v ljudski šoli.

Starši so z večino postali zelo mehki in prepopustljivi s svojimi otroki. Ali se starši ne zavajajo, da bodo na starost morali sami občutiti slabe posledice, če svojih otrok niso naučili spoštovati starosti. Doma je treba buditi plemenita čustva pri svojih otrocih že v najzgodnejši mladosti, če si starši hočejo zagotoviti ljubezen svojih otrok ter si zamisliti zadovoljno in srečno starost. Pri vzgoji mladine je glavno prizadevanje staršev, zato pa opominjamo vse starše, naj nikakor ne zanemarjajo te najsvetejše svoje dolžnosti, ker je od dobre vzgoje otrok odvisna sreča staršev in vse njihove družine.

Brez vzgoje v družini tudi šola ne more opraviti mnogo, posebno pa zelo malo tam, kjer starši šolski mladini dajejo potuho in ne sodelujejo s šolo pri vzgoji mladine. Otroški vrtni so za vzgojo mladine mnogo važnejši kot navadno mislimo, zato pa prosimo vsa vodstva otroških vrteč in podobnih zavetišč, zlasti pa vzgojiteljice po teh zavodih, naj svoje varovance ne prestopajo navajajo k spoštovanju starosti. Tako bo mnogo lažje delo ljudskih šol in njih uspehi bodo globlji in trajnejši, saj višje šole zaradi preobilice učnega gradiva le težko posvečajo dosti časa, srčni vzgoji mladine. Vendar bi pa učiteljstvo višjih razredov ljudske šole in tudi vzgojitelji srednjih šol morali večkrat misliti na svojo nalogo in dolžnost, ki jo imajo do doraščajoče mladine tudi glede oblike in srčne vzgoje. Nikakor ni utemeljen izgovor nekaterih vzgojiteljev, da je vse to naloga katehetov. Zato mestno županstvo prosi vodstva vzgojnih zavodov, naj mladino uče oblike in spoštovanja starosti ter jo neoprestano opozarja na lepo vedenje doma in v šoli ter cerkvi, v trgovini in na cesti, posebno pa tudi v tramvaju, kjer je slabo vedenje mladine v zadnjih časih posebno očito ter zasluži resnično grajo.

Mestno županstvo je že lani meseca avgusta ravnateljstvu cestne železnice naročilo po vozovih obesiti opomine, naj mladina odstopa sedeže starejšim, predvsem pa ženskam in zlasti onim z otrokom in v naročju ter invalidom. Nekaj časa so ti opomini res pomagali, toda že spet je bilo treba opozoriti tramvajsko osebo, naj bo bolj odločno z neollikano in razposajeno mladino. Ta odločnost se bo najprej pokazala na ta način, da bo ravnateljstvo cestne železnice neollikancem pobralo tedenske in mesečne vozovnice ter jim odvzelo vse puste, ki jih v resnici tudi niso vredni. Če pa še to ne bo pomagalo, bo pa županstvo primorano podvzeti energičnejše ukrepe.

Vso našo javnost prosimo, naj neollikano mladino, posebno v tramvajskih vozovih, opozarja na lepo vedenje in spoštovanje starosti.

Kupujte najboljšo bolgarsko zgodovinsko povest
»LJUBEZEN KRALJICNE SOFIJE«

Kraji, ki se jih bodo naši zanamci z grozo spominjali

Slike kažejo: hišo obsodbe — morilnico na Polici, kjer so partizanski krvniki pripravljali »bolsko bodočnost slovenskemu narodu. Tu so obsodili na smrt na desetine poštenih kmetijskih sinov in očetov, pridnih delavcev in zglednih intelektualcev. Tu so obsodili na smrt tudi podžupana Pogačnika in njegovo dobro družino, tu so obsodili poštene bizoviške in dobrunjske fante ter mnogo drugih. Druga slika nam prikazuje drevo, ki ga ljudstvo imenuje »drevo mučenjak«. Je v Krmarjevem gozdu. Še sedaj okrvavljeno dokazuje o groznih mučenjih, o katerih pred časom mnogi niti verjeti niso mogli. Tu so izkopali tudi truplo učiteljskega Pavčiča iz Bizovika, pokopanega z glavo navzdol.

Zamolčani Napoleon

Ko je prišel dne 24. maja 1814 papež v Rim, je trideset mladeničev iz najuglednejših družin večnega mesta odpeljejo njegovo kočijo na Trg svetega Petra. Navdušenje je doseglo višek, ko je Pij VII. stopil iz kočije, počasi, z zaresnim obrazom odšel po stopnicah svetega Petra zahvaljevati se najprej Tistemu, čigar varna roka ga je po tolikem trpljenju pripeljala nazaj v njegovo prestolnico.

Napoleon je z višine največje slave novega veka strmoglavil v pregnanstvo na otočje, zgubljen v oceanu, njegov pregnanec pa je zasedel prvi prestol sveta!

Kraljevstvo, ki jim je gospodoval Napoleon, so razdelili. Beneška ljudovlada, ki je štela že več kakor tisoč let, je zginjila z zemljevidov. Castiljsko rimsko-nemško cesarstvo ni več vstalo. Vsa Evropa je spremenila obličje. Samo papeštvo je ostalo, kakršno je bilo nekoč!

Katoliški knezi so se hiteli klanjati papežu. Franc, avstrijski cesar in apostolski ogrski kralj, je sam s kraljico in prestolonaslednikom Jožefom prišel k njemu. Protestantski knezi so mu, kakor smo videli že v prejšnjem poglavju, kakor za stavo izkazovali in izjavljali svoje veselje, svoje soglasje, svoje spoštovanje in svoje čestitke.

Smrt v pregnanstvu in zadeva z mišmi

Papež Pij VI. je umrl v Napoleonovem ujetništvu daleč od svoje domovine in od svojega prestola. Tudi Napoleon je moral umreti v zapuščenem kraju v ujetništvu svojih sovražnikov.

Zdaj pa pride na vrsto zelo zanimiva podrobnost, ki je širšemu občinstvu malo znana, ki pa ima značilno mesto med raznimi primerjavami med Napoleonovo in papeževno usodo, ki smo jih že videli in jih še bomo v nadaljevanju.

Omenili smo, da so truplo Pija VI. postavili v klet neke zasebne hiše, zaprto v dvojno rako, okrog katere so plesale miši in jo ovahale od vseh strani. Celo v tej podrobnosti je moral Napoleon posnemati usodo papeža, katerega je preganjal. Na otoku Svete Helene so miši planile na Napoleonovo srce in toliko, da ga niso raztrgale.

Po Napoleonovi smrti so vzeli iz trupla srce in drobje, da bi ga odnesli, kakor je prosil Antonmarchija, v Italijo njegovi ženi Marii Luisi. Antonmarchij je dal najprej v navadno zlato posodo. Ko pa se je potem spomnil, da bi bilo težko postaviti to posodo v rako, je začel s svojimi tovariši iskati druge posode, v katero bi lahko položili srce in jo potem napolnili z alkoholom, dobro zaprli in mogli postaviti na določen prostor v rako. Medtem so truplo in prvo posodo s srcem in drobjem zaupali angleškemu vojaškemu zdravniku (ranocelniku 20. stoltnije) dr. Archibaldu Arnotu in zdravniškemu pomočniku Rutledgeu, ki je moral tisto noč ostati v Longwoodu, je omenjeno posodo odnesel v sobo, v kateri naj bi spal. Ponoči pa ga je nenadoma prebudil ropot. Pogledal je in videl, da sta se dve miši lotili Napoleonovega srca. Seveda ju je brž pregnal in postavil posodo na varno.

Ker je ta zadevščina z mišmi malo znana, je marsikdo ni verjel ali jo je celo pripisoval pravljicnemu svetu, zato mi dovolite, da se malo pomudim ob njej.

Omenil sem, da večina zato ne verjame, ker si, kakor pravijo, ne morejo misliti, kako bi neki mogle miši priti do srca ali sploh priti v zdravnikovo sobo. Zato vas spominjam na dejstvo, da je v Longwoodski hiši vsepovsod mrgolelo miši. Sam Napoleon je imenoval »mišnico« in rekel Antonmarchiju: »Ali vidite, kako se v moji sobi šopirijo mišjaki? Glodajo stene in glodajo vse v tej žalostni bajti.«

O'Meara, ki je bil tri leta na Sveti Heleni Napoleonov zdravnik, piše: »V Longwoodu je neverjetno veliko miši. Pogosto se jih nabere kakor kur okrog kuhinjskih ostankov. Glodajo po vseh kotih in na vse kraje tla in lesene stene, skozi te luknje pa se po mili volji pode.

Kdor ni doživel, si sploh niti misliti ne more trušča, ki ga napravljajo te živali, ko tekajo povsod sem ter tja ali krdeloma plešejo po stropu, bodisi da iščejo hrane, bodisi da se vadijo v svojih priljubljenih igrah. Ko so ponoči prihajale v mojo sobo in hodile docela po meni, so me pogosto zbudile, da sem zmetal vanje čevlje, jalca in vse, kar mi je prišlo pod roke, pa se mi ni posrečilo niti zmotiti jih. Zaznane sem moral vstati, da sem jih prepočil. Včasih smo se zabavali s tem, da smo jih spustili v kako sobo in potem zamašili vse luknje. Služabniki, ki so prišli za njimi s psi, pa so imeli pravi boj, preden so pobili to zverjad, ki se je hudo upirala in grizla. Zastrupiti jih nismo hoteli, ker bi zaradi smradu po truplih ne bilo več mogoče živeti v hiši. Bog ve, kolikokrat smo razdirali stene, da smo odstranili kako poginulo miš, ki je razširjala neznosen smrad. Ludwig piše, da je po sobah in na splošno po vsej hiši in v njeni okolici kar mrgolelo miši, ki so napadale kokeši in grizle konje v stegna. Mrežovski pravi, da so miši tekale povsod, nekoč je celo iz cesarjevega klobuka poskočila. Sicer pa tudi danes v starih in sesedajočih se sobah v Longwoodu prebivajo trope miši in mrčesa. — To mi je avgusta leta 1935, sporčil gospod Edvin Fielding, ki je bil sam leta 1934. v Longwoodu. Primerjaj tudi očividčev pričevanje in sporočilo v številki z dne 20. novembra 1935 v dnevniku »Uj Magyaršág« na strani 8.

Omeniti moram, da sem tudi jaz dvomil, ko sem pred štiridesetimi leti bral v neki nemški knjigi (Julius Stein, Napoleon kot človek, junak in cesar, Leipzig 1947) o tej dogodbi z mišmi, in toliko bolj je zrasel moj dvom, ko sem ugotovil, da nekateri pisci zadevo pretiravajo. Madžarski viri na primer pravijo, da se miši niso samo lotile Napoleonovega srca, ampak ga popolnoma požrle, da so potem zdravnik, ki so se bali spotike, dali ubiti nekega koštruna ter položili njegovo srce v Napoleonovo rako. Da so torej po njihovem mnenju tisti, ki so prihajali častit Napoleona v svetliču ranjenecov v Parizu, med vzdihovanjem gledali srce nedolžnega koštruna, ki je moral poginuti za pravo Napoleonovo srce. Tudi Wilson je v svojem »Carlylovem življenju« to reč pretiraval.

DRVARKA MARIJA

TOMAŽIČ JOŽE BERANEK JOŽE

57.

Drvarka Marija se je oprijela ponujene ji stare in žuljave roke ter stopila s svojega belega konjička na zemljo. Vodila je svojega sinčka pred staro ženico in dečku dejala:

»Vidiš, sinko moj, tvojo staro mater, ki bo zate skrbela. Z njenimi otroci se boš igral, tekal po planinskih fratah za rdečimi malinami ter pasel ovce. Jaz pa bom čisto prišla k tebi, da te bom videla in te česa naučila!«

Dečko je kar pogumno šel k stari drvarji; drvarji so ga takoj obstopili in nato odpeljali s seboj k drvarski bajti, njegovemu novemu domu. Obe drvarski materi sta gledali za njimi.

»Dam ti ga torej v rejo, imej ga kot svojega!« ji je rekla Drvarka Marija. »Čez nekaj let pa pride ponj in ga odpeljem!«

58.

Stara ženica ji je seveda takoj obljubila, da bo na dečka gledala kot na svoje otroke, da ne bo nikoli lačen, drvarskega močnika da bo imel dovolj in oblekla ga bo, ko mu bo ta oblečka že premajhna, ali če bo raztrgana.

»Pri nas v drvariji bo dečko zadovoljen in srečen!«

»Vedela sem, da si dobrega srca in da ti ga lahko zaupam brez skrbi in bojazni za njegovo življenje in čisto dušico. Tak naj tudi ostane, tako želim jaz, zdaj njegova prava mati. — Naj postane planinski pastirček; ko pa doraste, želim, da bo tod pastiral in pasel moje ovčice...«

»Bodi, kakor ti želiš, saj je tvoj!«

Drvarka Marija se zdaj od nje poslovila, sede na konjička in odjezdi.

Ljubljana : Hermes 5:1 (3:0)

Še 14 dni nas loči od domačega prvenstvenega tekmovanja, v katerem se bodo znani mestni klubi potegovali za prvaški naslov. Vsi klubi od prvega do zadnjega, hočejo se zadnje proste termine izrabiti za to, da svoje vrste čimbolj uredijo, da postavijo prave igralce na pravo mesto, da ne bo šele med prvenstvenimi tekmami prišlo do roširanja, kar je za igralce vedno slabo, in velikokrat kaj malo koristi.

Hermes je včeraj drugi nastopil letos na zelenem polju, tokrat pa proti močnejši enajstori, kot pa jo je preteklo nedeljo predstavljala Mars. Ljubljano si je izbral za nasprotnika. Za reklamo je bilo proti pričakovano dobro preskrbljeno, kar je prireditelju gotovo lahko v polvalo. Tudi uspeh take reklame ni izostal, saj se je na nasipu ob robu igrišča zbralo kar nekaj sto gledalcev, ki so bili priča lepi in hitri igri, ki so jo rutiniranejši ljubljancani odločili v svojo korist. — Moštvu sta nastopili v naslednjih postavah:

Hermes: Razborek, Antonič, Klančnik, Zadravec, Košenina, Aljandžič, Tuma, Brodnik, Aljandžič N., Eržen, Derenda.

Ljubljana: Rožič, Lah V., Hassl, Perhar, Serčer, Pelicon, Hacler, Lah S., Vodec, Varl, Kroupa.

Torej sama znana imena iz prejšnjih časov, le da se niso bili najboljši od vseh pri okrogli žogi.

Igra je v celoti zelo odprta in imata obe plati dovolj priložnosti za zgoditke, pri tem pa imajo gostje z Bleiweisove ceste srečnejšo nogo in so si znali izdelati 100% pozicije, iz katerih so morali pasti goli. S prvim je začel takoj Hacler v 5. minuti, ko se je žoga odbila od vratarja in naravnost njemu na nogo. In že je obsedela v mreži. Hermežani se ne dajo in napadajo, vendar pa njihove pozicije končujo.

Edgar Wallace:

Žabar s krinko

»Ne prihaja zaradi Raya, Maitland?« je vprašal oče. Dekle je zardelo. »Ali ti ugaja ta mladenič, Ela?«

»Da,« je odgovorila, »zelo rada ga imam.«

»Upam pa, da ga nimaš preveč rada, dragica,« ji je dejal in njuna pogleda sta se srečala.

»Zakaj pa ne?« je vprašala Ela nedolžno.

»Zato ne, ker bi ne bilo dobro,« je odgovoril Bennett. »Ne bi želel, da bi imela zaradi te ljubezni prevelike duševne bolečine. In to ti pravim zaradi tega, ker sem prepričan, da se stvar ne bi zate najboljšje končala ter bi pri celi zadevi le preveč trpela.«

Ela je prebledela in rekla:

»In kaj želiš, očka, da storim?«

Oče se je počasi dvignil, stopil k njej in jo objel.

»Kar koli boš storila, Ela, mi bo povzročilo bolečine, kajti jaz se moram pokoriti za svoje prejšnje grehe. Moram da on ne bi nikdar izvedel, kaj sem nosil take naočnike kot jih nosijo nazaj in kakšen sem bil. Toda to bi bil...«

jejo stalno s slabimi streli od daleč, ali pa so plen nasprotnikove obrambe. V 23. minuti se ponudi Sandiju lepa prilika in res ostro strelja. Žoga se odbije od vratarja in Kroupi na nogo. Drugi gol je že v mreži. Ljubljanske vrste so lepo urejene, žoga gre od noge do noge, igralci pametno pridobivajo na terenu in vsaka kombinacija je dobro premišljena, napad pa v bližini nasprotnikovih vrat vedno nevaren. Hermes se nasprotnikov izgublja v driblingih, velika napaka pa je bila pri moštvu, da nima hitrih in odločnih kril. Za to stran svojega napada bo moral se poskrbeti. Po edinci so bili dobri, manjkala pa jim je povezanost, ki smo jo lahko videli pri Ljubljani. Malo pred koncem prvega polčasa je padel še tretji gol za zelene. Vratar je tudi tokrat žogo le odbil. Kroupa je bil na mestu in usnje je obsedelo. Pri rezultatu v prvem delu igre je imel vratar Razborek slabo roko in prav on je kriv v pretežni večini vseh teh golov, ki

Livorno še vedno vodi v drž. nogometnem prvenstvu

Se nekaj nedelj nas loči od konca državnega nogometnega prvenstva, ko bomo končno zvedeli, kateri klub si je za letošnje leto priboril ponosni naslov državnega prvaka, dediščino Rome, ki si je lansko leto priborila prvo mesto, letos pa je imela nesrečo in ji je prvo mesto že sredi tekmovanja splozelo iz rok. Zdaj sta ostala le še dva: Livorno in Torino, ki se lahko potegujeta za prvo mesto. Že zadnje nedelje ju je ločila ena sama točka in borba med njima je postala s tem dejstvo še bolj zanimiva. Razlika se med njima tudi včerajšnjimi tekmami ni nič spremenila, ker sta si oba kluba spet pripisala po dve točki z zmagama svojih nasprotnikov. Od tekem naslednjih treh nedelj bo odvisno, kdo si bo nadel prvaško lovoriko: Torino ali Livorno.

gotovo ne bi obsedeli, če bi žogo trdno držal, ne pa, da so mu padale iz rok.

V drugem delu igre dolgo ni padel gol in so imeli Hermežani tudi precej besede na igrišču, vendar pa do gola kar niso mogli. Do 16 m prestora je še nekam šlo, tam pa je bilo njihovega kombiniranja konec. V 27. minuti lahko strelja, ta strel pa prestrže Kroupa in že je 4:0. Hermesu se potem v 34. minuti nasmehne sreča, ko Brodnik iz kakšnih 20 m strelja nenevarno žogo, ki pa preskoči Rožiča in gre počasi med drogovce: 4:1. Še minuta amnjka do konca, ko Hacler lepo preigra Vodeba na čisto in že je žoga v mreži. 5:1 je končni rezultat in glasilci odhajajo zadovoljni z igrišča, saj o bih pričela lepi igri.

Kolikor smo dozdaj mogli videti mestna moštva pri tekmah, moremo trditi, da je Ljubljana prav dobro pripravljena in se bo gotovo potegovala za to, da obdrži naslov pokrajinskega prvaka. Borbe med ostalimi klubi bodo pa vsekakor ostre in je težko reči, kako si bodo razdelili razpoložljiva mesta.

Tekmo je vodil Makovec.

Precej drugačen pa je postal položaj včeraj s klubi na koncu tabele. Vicenza, ki je dolgo drugoval Venezijski, je dobila nekaj nedelj zapored in tudi včeraj si je pripisala spet dve točki. Kaže, da se bo otepla izpada, sicer pa to tudi zasluži. Resnost položaja se je proti koncu prvenstvene kampanje zavedla tudi Venezia, ki je včeraj pobrala obe točki Atalanti v Bergamu. Liguria je doma izgubila, sicer res od Torina, in s tem se je položaj zanjo poslabšal, tako da lahko računa tudi na slovo iz razreda najboljših. Sosednja Triestina pa je imela včeraj črn dan in je v Torino proti Juventusu izkupila največji včerajšnji rezultat 6:2. Za prvo mesto se borita do konca dva kluba, kandidatov za izpad pa je do zdaj četvero.

Rezultati: Genova: Torino: Liguria 3:2, Ro-

Ljubljana

Koledar

Ponedeljek, 29. sušca: Ciril, mučenec; Bertold, opat in ustanovitelj reda; Pastor, mučenec. Torek, 30. sušca: Janez Klimak, spoznavalec; Kvirin, mučenec; Amadej, spoznavalec.

Obvestila

Promocija. V torek bo v zbornišni dvorani tukajšnje univerze proglašena za doktorja modroslovja g. Lojze Potočnik, profesor drž. učiteljske v Ljubljani. Gospod profesor je iz ugledne Potočnikove družine pri Sv. Urbanu pri Ptuj in nečak pokojnega znanega mladinskega organizatorja p. Pavla Potočnika. — Odličnemu šolniku iskreno čestitamo.

Marijanska akademija, ki jo priredi škofjski odbor za posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu pod pokroviteljstvom prevz. gosp. škola dr. Greg. Rožmana in katere spored izvajajo gojenci drž. učiteljske, bo prihodnjo nedeljo, 4. aprila, v Frančiškanski dvorani ob pol 11. Spored bo obsegal deklaracije, govore in glasbene točke. Podrobnosti bodo se objavili. — Priporočljivo in silno lepo bi bilo, če bi Marijanske akademije prirejele vse šole: srednje, meščanske, strokovne in ljudske šole!

Propustnice za kmetovalce. Vsi oni kmetovalci, ki se nimajo dovoljenja za prehod preko kontrolne črte v svrhu obdelovanja polja, naj se javijo najkasneje do 3. aprila t. l. v pisarni Zdrženja kmetovalcev, Gosposvetska cesta 2. S seboj naj prinesejo posestni list ali kak podoben dokument in stare propustnice, če teh nimajo, pa osebne izkaznice. Po tem roku prijav ne bo mogoče več sprejemati.

ma: Lazio: Milano 4:2, Bari: Bari: Fiorentina, Livorno: Livorno: Genova 3:1, Bergamo: Venezia: Atalanta 2:1, Bologna: Vicenza: Bologna 2:1, Milano: Roma: Ambrosiana 2:0, Torino: Juventus: Triestina 6:2.

Red po točkah: Livorno 37, Torino 36, Juventus 33, Ambrosiana 32, Genova 30, Bologna 28, Milano 27, Lazio 26, Atalanta, Fiorentina 25, Roma 24, Bari 21, Vicenza 19, Liguria, Triestina 18, Venezia 17.

Tekme v B razredu

Tekme v tem razredu so se končale takole: Pescara: Pisa 1:1, Cremonese: Novara 2:0, Modena: Siena 4:1, Pro Patria: Savona 2:0, Udinese: Alessandria 2:0, Palermo: Brescia 0:0, Anconitana: Fanfulla 0:0, Mater: Spezia 0:0, Napoli: Padova 2:1.

Po točkah si slede: Modena 85, Napoli, Pisa, Pro Patria, Spezia 83, Brescia 82, Cremonese, Fanfulla 28, Padova 26, Antonitana 25, Novara 23, Pescara 22, Udinese 21, Mater 19, Alessandria 18, Palermo, Siena, Savona 17.

Mars : Tob. tovarna 8:3 (1:2)

Za Kolinsko tovarno sta se pomerila. Mars je igral prvi polčas proti vetru, kar mu ni šlo v račun. Izkupilek prvega dela so spravili Tobakarji, dočim se je slika v drugem delu znatno spremenila, posebno še, ko je vstopil pri Marsu Slamič kot uredniški krilec in povezal Marsove vrste. Šlo je takoj mnogo bolje in nevarni napadi so se začeli vrstili na nasprotnikova vrata. Uspeh teh akcij ni izostal in do konca so morali igralci iz vzhodnega mestnega dela pobrati 8 žog iz mreže, dočim so sami le trikrat potresli mrežo.

Gole so zabil za Mars: Zajec 3, Piskar 2, Fajon 1, Vane 2; za Tobako tovarno pa: Rot, avtogol in leva zveza.

Kot kaže, Tobakarji še nimajo urejenih svojih vrst, saj jim tako visokega rezultata nihče ne bi pripisoval. Tudi kar se discipline tiče, ni nekaj prav, saj vendar ne gre in tudi športnika nevedno je, če igralec v besednem dvoboju s svojimi igralci končno gre z »bojnegac polja. Kako si že želimo, od sra želimo, da bi fantje že enkrat postali pravi športniki, ne pa — — — Tekmo je sodil g. Kos.

Vič : Žabjak 2:0 (1:0)

V predtekmi sta se pomerili zgornji moštvi. Obema se je poznalo dolgo počivanje, vendar pa je Vič bolj ugajal. Oba gola je zabil Slavčič. Sodil je g. Vesnaver.

Mladika : Korotan 5:0 (2:0)

Tudi Mladika in Korotan sta izbrala včerajšnjo nedeljo za nogometno srečanje. Že dopolne sta odigrala tekmo na Marsovem igrišču. Mladika je zmagala poletno in živo ter odpravila Korotanskega rivala s 5:0. Mladiko čaka prihodnjo nedeljo težka kvalifikacijska tekma v moštvom Tobako tovarne, kot bo šlo za to, katero moštvo si bo priborilo vstop v vrsto najboljših domačih klubov. Tekmo je sodil g. Kastelic.

Vič jun. : Žabjak jun. 3:1 (3:0)

»Ali ste vi, gospodična,« jo je vprašal šepetajo s hripavim glasom. »Da, gospod Maitland!«

»Ali greste z mano na sprehod? Moram vam nekaj povedati, neki hedu važgale!«

»Lahko greva na vrt,« je rekla. »Kuga pa, če nas bo kedu vidu?«

»Jo je zadrževal. «To bi bila storijska zamena! Sam en kos po cesti, gospodična,« jo je prosil.

»Nihče naju ne bo videl, niti slišal,« ga je pogovarjala Ela. »Sicer pa se lahko podava na livado; tam je par stolov in lahko nemoteno govoriva.«

»Al že spijo vse dekle in vsi ostali?«

»Mi nimamo nobenih deklet,« mu je smeje odgovorila.

»Odkimal je z glavo. «Nič hudga, če jih nimate. Saj so tako vse za nič. Doma imam šest uniformiranih limonov, pa nič drugega ne delajo, ko le lenobo paejsjo ves dan!«

Peljala ga je na livado, položila blazinicco na njegov sedež in čakala, kaj ji bo dobrega povedal.

»Vi ste lubezniv kebreček,« je dejal Maitland hripavo. »O tem sem bil prepričan takoj, ko sm vas privikrat vidu. Vi pa ja na buste nič nardil meni, ubozmu starmu žluvek?«

»Gotovo ne, gospod Maitland!«

»To sm si mislu! Istu sm tud reku Maitl. In tud ona prou, da je pr vas v u redu. — Al ste že bli kdaj v ubožne?«

»V ubožnici?« se je začudila.

»Tigri« – novi nemški težki tanki

Doslej jim še nobena sovražnikova topovska granata na tuniškem bojišču ni mogla do živega

Berlin, 29. marca s. O novem »probojnim tanku«, kakor ga imenujejo, menijo na tukajšnjih vojaških mestih takole: Novo močno naskakovalno sredstvo je na svoji prvi preizkušnji na tunizijskem bojišču povsem potrdilo pričakovanja in upanje, ki so ga vanj stavili spritno svojevrstne njegove zgradjenosti. O teh posebnostih iz razumljivega vzroka na berlinskih vojaških mestih nečesto povedati prav ničesar, le to pravijo, da je nov tank vrste »Tigre« zelo velik ter da ima oklep, ki ga doslej še nobena granata iz sovražnikovega topa ni mogla prebiti.

V zvezi s tem nek vojni dopisnik podrobno opisuje posamezna razdobja nekega napada, ki ga je izvedla skupina najnovejših tankov »Tigre« na utrjeno sovražnikovo postojanko na tunizijskem bojišču. V tem napadu se je jasno videlo, kakšno moč imajo ti novi nemški tanki. Šlo je – piše vojni dopisnik – za zavzetje močno utrjene višinske postojanke, ki je gospodovala nad edinim dostopom v to pokrajino, in je obkrožena od številnih hribov. Več poskusov, ki so jih izvedle alpinske čete in

oklepna pehota, da bi zavzele to postojanko, se je izjalovilo sprito silnega sovražnikovega zapornega ognja. Tudi vsi poskusi obkolitve so ostali brezuspešni, ker je ozemlje tam malo pregledno. Sovražnikove strojnice, protitankovski topovi in drugo topništvo je osredotočilo svoj ogenj na cesto, ki drži na višino, ter rabilo vse, kar koli se je na njej pojavilo. Kljub temu pa se je bilo le treba odločiti za napad, zakaj drugače ne bi bilo mogoče sovražnika obkoliti. Na bojišču so se tedaj pojavili »Tigri«, ki so se pri svojem prodiranju pod sovražnikovim topniškim ognjem nenadno znašli pred trojno minsko zaporo. Po kratkem postanku so se tanki vrste »Tigre« pognali med silnimi eksplozijami naprej in so pri svojem nadaljnjem prodiranju prispeli tja do sovražnikovih topovskih cevi. Topovske granate so sicer zadele te najnovejše nemške tanke ter eksplodirale ob njihovih oklepih, a prebiti jih niso mogle. Čim je bilo ugotovljeno, da ima sovražnik svoje postojanke komaj nekaj sto metrov proč, so mu začeli zadajati smrtne udarce. V kratkem času je bil napad končan in sovražnikova postojanka zavzeta.

Ureditev zdravniške pomoči ob letalskih napadih na nemška mesta

Po številnih napadih angleškega letalstva na stanovanjske predele nemških mest so zbrali zadostni gradiva za obsejanje angleških nasilniških letalskih metod, s katerimi skušajo povzročiti čimveč žrtev med mestnim prebivalstvom, ter zaslediti med njimi strah in trepet ter tako omajati njegovo duhovno odpornost.

Samo tako je mogoče razumeti nasprotnikovo ravnanje, pri katerem ne spoštujejo niti znaka Rdečega križa. Po vsakem napadu je bilo ugotovljeno, da so bombe zadele tudi bolnišnice. Nemško prebivalstvo in ravno tako prebivalstvo prijateljske Italije, pa je pokazalo napram angleškemu nasilstvu veliko srčnost, požrtvovalnost in vzorni red. Profiteletska obramba in zdravniška služba sta storili vse korake, da bo ta uspeh tudi jamčen.

Po tem načrtu je zdravniška služba storila vse potrebno. Njej ed na razpolago izobraženi pomočniki, nadzorniki letalske zaščite in male lekarne v kletih za zračno zaščito.

Nihče ne sme delati na svojo roko. Najboljša pot iz nevarnosti je organizirana pot. Ta drži najprej do zaklonišča, do kraja, kjer nudijo prvo pomoč. Sem prihajajo ranjenci, ki jim je potem potrebna še nadaljnja zdravniška pomoč. Na najbližjih mestih za zdravniško pomoč, ki zanje točno vedo vsi nadzorniki letalske zaščite, so na razpolago zdravniki, bolnišnične osebje in zdravniške priprave, tako da tudi v najtežjih primerih vsak ranjenec lahko dobi hitro pomoč. Mesta za prvo pomoč so v zvezi s središčem in potem še z bolnišnic. Na ta način se lahko izognejo temu, da bi se ranjenci obračali naravnost na bolnišnice. S tem preprečujejo preveliki naval ranjenec na bolnišnice, kar bi imelo za posledico, da ranjenci ne bi mogli dobiti takojšnje pomoči.

Zdravniki in bolniške sestre so med zračnimi napadi storili že mnogo. Oni pravočasno po-

skrbe, čim je dano znamenje za letalski alarm, da spravijo vse bolnike v kleti, pripravljene za letalski napad. Uredili so tudi vse naprave tako, da se tudi med zračnim napadom lahko opravijo najnujnejše operacije nad ranjenci.

Boljši klinike so na podlagi najnovejših izkušenj zgradile tudi operacijske bunkerje ali druga varna zavetišča, ki so tako odporna, da jim ne more škodovati niti najtežja bomba.

Ti operacijski bunkerji so zavarovani na zunanji strani z meter debelim betonskim zidom. V njih sta po dve operacijski dvorani, posebni prostori, ki služijo za pripravo za operacije in za nego operirancev. Nasproti tem prostorom sta vhoda, primerno zavarovana proti plinu, in imata tudi priprave za reševanje tistih, ki so se s plinom zastrupili. S posebnimi napravami te prostore lahko zračijo ali pa zapro tako, da vanje ne prihaja zrak od zunaj in ravno tako tudi ne strupeni plini skozi morebitne razpoke v belonskem zidu. Če bi nastalo pomanjkanje vode in električnega toka, potem bi pomagale ogromne posode, v katerih je po več kubičnih metrov vode, za razsvetljavo pa bi poskrbele posebne zasilne električne naprave. Razen tega so zidovi pobarvani z barvami, ki vsebujejo svetlikajoče se snovi. Tako se zdravniško delo lahko nadaljuje nemoteno tudi v primeru, če zasilna svetloba odpove.

Prostori za operacije so opremljeni z najnovejšim kliničnim orodjem, tako da so možne tudi težke operacije. V prostorih za steriliziranje neprestano razkužujejo operacijsko orodje, povojke, obleke itd. Velik elektromagnet pa služi za odstranjevanje železnih opilkov.

Veliko število takšnih operacijskih bunkerjev je bolje opremljenih kot pa marsikatera operacijska dvorana v manjših ali srednje velikih mestih.

ogenj. Zavezniki letalske sile so nadaljevale napade. Angleške sile so opravile obširen premik. Amerikanci, ki držijo višino ob cesti vzhodno od El Guettarja, so zavrnili nasprotnikove napade z oklepniki, ki se kljub hudemu topniškemu ognju vrstijo drug za drugim. V Londonu poudarjajo, da se Italijani in Nemci v Marethovi liniji bijejo z izrednim junaštvom. Prav tako junaško se tolčejo italijanski bersaljeri pri Gebel a Birdu v severni Tuniziji.

naenkrat. »Dvanajstotorkie pri podganah in miših niso nič posebnega, nenavadnega. Precejšnja razlika je v tem oziru celo med plemenitejšimi vrstami psov in nenavadnimi pasjimi mrcinami.

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

303.

Tedaj so začeli v areno goniti nove žrtve. A psi se niso zmenili zanje. Polegli so, si lizali šape in zevali. Ljudstvo je zaradi tega zbesnelo in začelo vpiti:

»Izpustite leve!«

Tej zahtevi se Neron ni upal upreti, četudi so bili levi določeni šele za drugi dan. Bal se je zameriti ljudstvu, zlasti zdaj, ko bi bil rad jezo zaradi požara obrnil proti kristjanom. Zato je pomignil, naj odpro zverinjake, kjer so bili levi.

304.

Levi so zaceli drug za drugim prihajati izra mroč v areno. Stopali so počasi in pozibavali ogromne, grvaste glave. Psi so se pred njimi boječe stisnili na drugi konec prizorišča. Iz gruč kristjanov je bilo slišati samo slavospev Kristusu. Levom se ni prav nič mudilo k žrtvam, četudi so bili sestradani. Leni so se pretezali, zevali in, kazali gledalcem svoje »trašne zobe«.

Angleže in Amerikance v Tuniziji čakajo še vroče bitke

Sam priznavajo junaštvo Italijanov in Nemcev ob Marethovi črti

Lizbona, 26. marca. s. Poročila iz Severne Afrike pravijo, da je položaj na južnem tunizijskem bojišču hudo nejasen. Kakor je Churchill izjavil predvčeršnjim, boji nikakor še niso prišli do viška in ameriške ter angleške čete čakajo še prav vroče bitke. Po nekem poročilu angleškega tisku so nasprotniki napeli vse sile, da bi obratili angleško 8. armado, ki je hotela razširiti začetni vdor v obrambno črto. Vedno znova so navalili s pehoto, ki jo je podpiral hud topniški

ogenj. Zavezniki letalske sile so nadaljevale napade. Angleške sile so opravile obširen premik. Amerikanci, ki držijo višino ob cesti vzhodno od El Guettarja, so zavrnili nasprotnikove napade z oklepniki, ki se kljub hudemu topniškemu ognju vrstijo drug za drugim. V Londonu poudarjajo, da se Italijani in Nemci v Marethovi liniji bijejo z izrednim junaštvom. Prav tako junaško se tolčejo italijanski bersaljeri pri Gebel a Birdu v severni Tuniziji.

Dvojčki, trojčki... enajstotorki

Od česa je odvisno rojstvo dvojčkov, še ni ugotovljeno, domnevajo pa, da igrajo pri tem važno vlogo vitamini in zemljepisna lega rojstnega kraja

Čim plemenitejša in čim bolj razvita je kakšna živalska vrsta, tem manj mladičev hkrati povzre samica. Živali, ki so še na najprimitivnejši stopnji razvoja, imajo tudi do 25 mladičev

naenkrat. »Dvanajstotorkie pri podganah in miših niso nič posebnega, nenavadnega. Precejšnja razlika je v tem oziru celo med plemenitejšimi vrstami psov in nenavadnimi pasjimi mrcinami.

Resnica je, da povzrejo psice plemenitejših pasem navadno precej manj mladičev kakor pa samice ne prav posebno bistrih pasjih družin. Tako je pri živalih, ki so kljub svoji še tako veliki bistrosti še vedno precej neumna bitja.

Kako pa je pri najrazumnejšem bitju na zemlji, pri človeku? Že samo dvojčki so razmeroma zelo redek pojav. Izračunali so, da se povprečno na vsakih 89 porodov le enkrat samkrat rode dvojčki, na vsakih 6.400 porodov trojčki, na vsakih 512.000 porodov četvorčki, in komaj na vsakih 41 milijonov normalnih porodov petorčki. Kronika poroča tudi o sedmorečkih, ki da so se rodili leta 1.600 v mestu Hameln. V spomin na ta izredni dogodek so na hiši, kjer so se rodili sedmorečki, postavili spominsko ploščo.

Italijanska kronika pa govori o neki Doroteji, ki je prvič dala življenje devetim otrokom hkrati, drugič pa celo enajsterim. Koliko pa so

ta poročila res zanesljiva, o tem naj si sodbo ustvari vsak sam.

Na splošno velja, da človeški organizem ni tak, da bi lahko dajal življenje številnejšim otrokom istočasno. Trojčki, četvorčki ali še številnejši »orčki« so navadno zelo slabotni in ne žive dolgo. Od česa je odvisno, da mati dá življenje dvema ali še več otrokom hkrati, še ni pojasnjeno. Domnevajo pa, da igrajo pri tem vitamini važno vlogo, drugi pa spet trdijo, da vpliva na rojstvo dvojčkov tudi zemljepisna lega njihovega rojstnega kraja. Razlikujejo dvoje vrst dvojčkov: takšnih, ki se razvijejo iz dveh istočasno oplojenih jajčec (takšnih je 85 odstotkov) ter tiste, ki se razvijejo iz enega samega jajčeca, iz katerega se razvije dvoje življenjskih klic (15 odstotkov). Dvojčka sta si med seboj zelo podobna le v drugem primeru in sta v tem primeru največkrat tudi istega spola.

TONÉ GLAVAN: Zemlja je zadihala

IZVIRNI ROMAN

Boštjan noče grunta. Če misli oče, da ga bo dal njemu kot najstarejšemu sinu, se presneto moli. On grunta za nobeno ceno noče. Ne ljubi se mu delati, pehati se, garati in imeti zastojne skrbi. Čemu? Kmet je najbolj bedasto bitje na svetu. Vse življenje gara in si žuli roke do krvi, a ne ve za kaj, za koga... Zabele ne pozna, uživanja nima, razen ob nedeljah nekaj kozarčkov več vina. Kaj ima poltel od življenja, ki teče hitro mimo, da si kar na mah star in osivel, zrel za grob in črve? Ha, ha... In koliko je še takih, ki jim je grunt vse, pomeni jim višek življenja; srečne se čutijo, če smejo sejati in se paliti v soncu in skrbeti, kaj bo čez mesec pogrnalo iz zemlje! Dolžnost vsakega človeka je, da si sam skuje srečo, da si izbere življenje, kakršno je njemu samemu všeč in po volji. On, Boštjan, ki se ima za treznjaka in pametnjaka, si bo skoval življenje po svoje. Dovolj bi bil neumen, če bi ostal doma, se paril na soncu in se polil z nehvaležno zemljo, ki ti rodi prav toliko, da si lahko vsak dan sit in nič več. Za gvant in frontke moraš že gledati, da te ne elisne in ne pride do rubežev. Ne, takega življenja on noče in ne bo sprejel pa kraj besedi. Boštjan hoče svobode. Kmetje pa niso svobodni. Odvisni so od Boga, vremena, dela in še marsičesa. Pravijo, da je kmet gospod. Lažnivi! Slabši je kot berač. Berač je strgan in ve, zakaj je strgan: zato, ker ne dela in ne devlje na kup; kmet je tudi strgan, a dela in gleda na vsak krajcar...

Zato bo šel Boštjan v mesto. Pri očetu bo zahteval, naj mu da namesto grunta rajši bogato doto, da bo lahko dobro shajal, in ki mu bo obenem služila za težke dni. Teh misli je bil že dolgo. Odkar se je v trgu seznanil z Lojzko, ki je pri Krčonu za natakarja in služkinjo, pa sploh ni več podvomil v svoj načrt. Razložil ga je tudi

njej in bila ga je vesela. Tudi ona bi rada dobro in srečno živela, brez skrbi in ob pametnem in ljubečem možu. In Boštjan zgleda, da bo tak. Res, ni napačen, in če ga primerja z drugimi fanti, se ji zazdi kakor mesec sredi temne, neoprodne noči. In dober je. Kadar je v družbi, plačuje za pijačo in sili vsakogar, da pije, četudi ga nič ne pozna. Za drugimi dekleti se ne ozira, medtem ko imajo nekateri fantje na vsak prst po pet deklet. Zvest ji je in zanj se nikdar ne boji...

Boštjan že ve, kaj si je izbral. Ponosen je na Lojzko, in če kdo preveč škili za njo, ali se celo surovo obregne obnjo, ga grdo pogleda ali si zaviha rokave, če pa to ne zaleže, mu zabrusi: »Fant, pusti dekle, če nočeš imeti opravka z mojimi pestmi!« In Lojzka ga takrat poboža po licu in mu reče prijazno besedo, zvečer pa, ko vsi odidejo, sede k njemu na kolena in ga poljubljajo, da imata oba usehla usta... Ej, to je življenje, to ljubezen! Ha, ha... Pa naj kdo trdi, da ni lepo živeti. Lepo je, samo znati je treba. Človek sam si lovi srečo, ker nima peroti, da bi ti priletela v naročje!

Tudi Lojzka ima nekaj prihranjenega. Veliko ne, nekaj pa bo že zaleglo. No, na njen denar sploh računati ne bo, ker je preponosen. Tak fant kot je Boštjan! Saj bi ga bilo lahko sram od obisti. Glavno je, da je dekle dobro in ljubeče. Z denarjem, ki mu ga bo dal oče za doto, si bosta vzela v mestu v najem gostilno ali majhno restavracijo in bosta živela. Ona bo vodila gospodinjstvo, on pa se bo klanjal gostom, jim prigovarjal, naj pijejo in prigriznejo njihove krvavice, saj so dobre in okusne kakor med, no, sploh tako se bo vedel kot Krčon, ki ima v svoji gostilni vedno dosti ljudi. Slabo jima nikakor ne bo šlo. V začetku morda že, ker vsak začetek je težak, a pozneje si bosta opomogla in obogatela, da ju bodo zavidali vsi, ki ju poznajo. In kadar bo prišel v mesto k njima kak domačin, mu bosta razkazala gostilno, mu dala pijače in ter na njegovo vprašanje, kako živita, vzkliknila: »Sijajno!« Glas o njunem blagostanju se bo širil do zadnje vasi, kjer so kadar koli izgovorili Jernejevo ime. Dà, tako bo, prav tako. Boštjan se ne boji samega zlodeja. Polomil bi mu kremplje in strl betico, da bi še na vomanjanje ne utegnil poklicati. Ha, ha...

Mel si je roke, odpiral listnjo in se imel za gostilničarja. Kaj Krčon! Ta je ničla v primeru z njim. Trški revček, h kateremu hodijo samo kmetje in mali uradniki s sodnije. Notarja in sodnika še ni videl pri njem. O, pri Boštjanu pa bo zbrana vsa gospoda od uradnikov do sodnikov, notarjev in advokatov.

Da, jezilo ga je prav za prav samo očelstvo in Matevžovo ravnanje. Računarija brez krčmarja! Bal! Pa kaj bi se za to sploh menil! Škoda vsake misli. Tako mora biti, kakor bo on hotel in ukazal. Matevž mora Novakovo na vsak način pustiti in si izbrati drugo, bogato, pošteno doto. No, pa doto ga ne briga, poglavito je, da njega dobro izplačajo. Toliko, kot je vreden grunt. Po pasje ne bo šel od hiše. S takega grunta! Očeta bi bilo sram bolj kot njega, če bi moral praznih rok od hiše. Matevž mora gospodariti doma ali pa naj gre grunt k vragu. Sicer ga nič ne briga, dobro pa je kljub temu, če vzame bogato, ker oče poltel ne bo smel javkati, da nima denarja za njegovo izplačilo. Nekaj trdih besed bo vsekakor moralo še pasti. Boštjan bi lahko tudi sam prevzel grunt, ga poltel prodal, a tega noče napraviti, ker je preodkrit, in bi mu poltel očitali zahrbtnost in podlost. Tega pa noče, že zaradi svoje časti ne...

Pa kaj bi marnjal? Boštjan se niti zlodeja ne boji, pa bi se očela in brata, ki sta prav tako človeka kot on. Nikogar se bati, to je poglavito! In tako je namen že na pol uresničen.

Ajda se je zrelo nasmešnila in povabila žanjice v vas. Prišle so, se sklonile globoko v dve gube, da se jim je krčilo srce, in mahale s srpi po zrelem sadu. Cebelce so živahno priletavale, se poljubljale s poslednjimi cveti, odletavale in zopet prihajale. Jesenski hlad je vzel soncu skoraj vso moč. Kamor pogledaš, je vse naokoli rdeče, rumeno, različnih pisanih barv, in če bi kdo uporabil take barve na platno, bi mu skoraj ne verjeli. Zmazek, bi dejali, laž... A bili bi krivični. Jesen je najbogatejša v barvah, v lepoti. Ne poletje ne pomlad ji nista enaka. V pomladi prevladuje zelena barva, poletje se šopiri z zlatom, a kaj vse to z božajočimi in mirno-veselimi in šalečimi barvami jeseni!